

ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ ๕ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
(Factors Influencing High School Seniors
in North Eastern Thailand in Their
Choice of Vocation)

โดย
น.ส. ชิคารักษ์ บุญบุช ค.บ.

001053

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกวิชาวิจัยการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๒

I1๖833๖๐9

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้ เป็น
ส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ .... ประธานกรรมการ
.... กรรมการ
.... กรรมการ
..... กรรมการ

อาจารย์ควบคุมงานวิจัย อาจารย์ นิตา วิชพันธุ์
วันที่ ... .. เดือน ... .. พ.ศ. ... ..

เรื่อง : คำขอพร้อมมติให้ผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ผู้วิจัย : น.ส. ชิตารัตน์ บุญนุช

แผนกวิชา : วิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ควบคุมการวิจัย : อาจารย์ นิตา วิชพันธุ์

วัน, เดือน, ปี : ๒๕ เมษายน ๒๕๑๒

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงตัวประกอบด้าน คุณประโยชน์ของอาชีพ คุณค่าทาง เศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม ความสามารถในการเรียน โอกาสก้าวหน้าในแรงงาน ความ มุ่งหวังของครอบครัว การถือตนตามอย่างในทางอาชีพ ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพียงไร โดยได้ตั้งสมมติฐานว่า

๑. นักเรียนที่เลือกอาชีพต่างกันจะจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพแตกต่างกัน
๒. นักเรียนที่เลือกอาชีพเดียวกันจะจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพต่างกัน
๓. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงจะจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นชุดหนึ่ง รวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชาย หญิง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๓๔๖ คน จากโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลทั้งหมด ๑๐ โรงเรียน โดยสุ่มจากจำนวนโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และนำคำตอบของตัวแทนประชากรมาวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์และไคเนตตั้งต่อไปนี้คือ

ก. อาชีพที่นักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเลือกกันมากได้แก่ แพทย์, ครู, พยาบาล, วิศวกร, เกษษกร, นักบัญชี, ตำรวจ, นักการเมืองและเกษตรกร

ข. ๑. นอกจากตัวประกอบด้านความสามารถในการเขียน การถือคนตามอย่าง
ในทางอาชีพ และคุณประโยชน์ของอาชีพแล้ว นักเรียนที่เลือกอาชีพแตกต่างกันได้จัดลำดับ
ความสำคัญแก่ตัวประกอบอื่น ๆ แยกต่างหาก

๒. นักเรียนที่เลือกอาชีพเดียวกันได้จัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่
มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพแตกต่างกันทั้ง ๘ ตัว

๓. นักเรียนชายและหญิงได้จัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อ
การเลือกอาชีพแตกต่างกันเฉพาะด้านคุณค่าทางสังคมและความสามารถในการเขียน

Thesis Title : Factors Influencing High School Seniors in
North Eastern Thailand in Their Choice of
Vocation.
Name : Miss Thidarat Boonnuj
Department : Educational Research
Advisor : Miss Nisa Vitchapan
Date : April 25, 1969

A B S T R A C T

The aim of this study is to investigate the influences of seven factors _____ Usefulness, Academic Ability, Economic Value, Social Value, Professional Growth, Family Expectation, and Occupational Identification, upon the occupational choices of the high school seniors in north eastern Thailand. The following hypotheses are raised:

1. The students who choose different occupations will rank the importance of the seven factors differently.
2. The students who choose the same occupations will rank the importance of the seven factors differently.
3. There will be sex differences in ranking the importance of the seven factors.

To test the hypotheses, questionnaires were administered to 346 high school seniors of both sexes drawn at random from different government and private schools in the north eastern part of Thailand. The answers were analyzed by using Chi-square test.

The results of the study can be summarized as follows:

I The occupations that students chose most frequently were medicine, teaching, nursing, engineering, pharmacy, farming, accountancy, police and politics.

II 1. The students who chose different occupations agreed in ranking the importance of the factors of academic ability, usefulness and occupational identification, but ranked the importance

of the other four factors: social value, family expectation, economic value, and professional growth differently.

2. The students who chose the same occupation ranked the importance of all factors differently.

3. There were sex differences in ranking factors: social value and academic ability; but there was no sex difference in ranking factors: economic value, family expectation, usefulness, professional growth, and occupational identification.

กิตติกรรมประกาศ

การเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย" ผู้เขียนสามารถดำเนินงานไปด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ นิตา วิษณุ อจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อชาวอรุณ ที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แจง แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และอาจารย์ สุพจน์ โกสียะจินดา ซึ่งให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้ง ๓ ท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณอาจารย์ใหญ่โรงเรียนต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยนี้

ธิดารัตน์ บุญบุษ

สารบัญเรื่อง

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กิจกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บท	
๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
ความมุ่งหมายของการวิจัย	๕
ขอบเขตของการวิจัย	๕
สมมติฐานของการวิจัย	๖
คำจำกัดความ	๖
๒ การวิจัยและค้นคว้าอันที่เกี่ยวข้อง	๘
๓ วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล	๑๕
ตัวแทนประชากรและวิธีสุ่มตัวแทนประชากร	๑๕
เครื่องมือ	๑๗
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	๑๘
๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๒
๕ อภิปรายและสรุปผลของการวิจัย	๔๒
อภิปรายผลของการวิจัย	๔๒
สรุปผลของการวิจัย	๔๘
ข้อเสนอแนะ	๑๐๑

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	๑๐๓
ภาคผนวก	
ก. แบบสอบถาม	๑๐๕
ข. ตาราง	๑๑๓

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
๑	จำนวนตัวแทนประชากรจำแนกตามเพศ แยก โรงเรียนและจังหวัด.....	๑๖
๒	จำนวนนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ จำแนกตามเพศเป็นรายจังหวัด	๒๓
๓	จำนวนนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ จำแนกตามเพศ	๒๕
๔	การเปรียบเทียบคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของนักเรียนที่เลือกอาชีพ ต่าง ๆ	๒๘
๕	การเปรียบเทียบคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ของนักเรียนที่เลือกอาชีพ ต่าง ๆ	๒๘
๖	การเปรียบเทียบรายได้ของบิดามารดาและอุปการของนักเรียนที่เลือกอาชีพ ต่าง ๆ	๓๑
๗	การให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ	๓๓
๘	การจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ	๓๔
๙	การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบด้านความสามารถใน การเรียนระหว่างอาชีพ	๓๗
๑๐	การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบด้านความมุ่งหวังของ ครอบครัวระหว่างอาชีพ	๓๘
๑๑	การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบด้านคุณค่าทางเศรษฐกิจ ระหว่างอาชีพ	๓๘
๑๒	การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบด้านคุณค่าทางสังคม ระหว่างอาชีพ	๔๐
๑๓	การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบด้านโอกาสก้าวหน้าใน การทำงานระหว่างอาชีพ	๔๑
๑๔	การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบด้านคุณประโยชน์ของ อาชีพระหว่างอาชีพ	๔๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๑๕	การเปรียบเทียบการไต่ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบด้าน การถือคนตาม อย่างในทางอาชีพระหว่างอาชีพ ๔๓
๑๖	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านคุณค่าทางสังคม ระหว่างอาชีพ ๔๔
๑๗	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านความมุ่งหวังของ ครอบครัวระหว่างอาชีพ ๔๖
๑๘	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านคุณประโยชน์ของ อาชีพระหว่างอาชีพ ๔๗
๑๙	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านคุณค่าทางเศรษฐกิจ- กิจระหว่างอาชีพ ๔๘
๒๐	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านโอกาสก้าวหน้า ในการทำงานระหว่างอาชีพ ๔๙
๒๑	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้าน การถือคนตาม อย่างในทางอาชีพระหว่างอาชีพ ๕๐
๒๒	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านความสามารถใน การเรียนระหว่างอาชีพ ๕๑
๒๓	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านคุณค่าทางสังคม ระหว่างเพศ ๕๔
๒๔	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านความมุ่งหวังของ ครอบครัวระหว่างเพศ ๕๕
๒๕	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านคุณประโยชน์ของ อาชีพระหว่างเพศ ๕๖
๒๖	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านคุณค่าทางเศรษฐกิจ- กิจระหว่างเพศ ๕๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๒๓ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านโอกาสก้าวหน้า ในการงานระหว่างเพศ	๕๘
๒๔ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านการถือตนตาม อย่างในทางอาชีพระหว่างเพศ	๕๙
๒๕ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านความสามารถใน การเรียนระหว่างเพศ	๖๐
๓๐ การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการ เลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพพยาบาล	๖๒
๓๑ การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพวิศวกร	๖๓
๓๒ การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนักการ เมือง	๖๔
๓๓ การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพตำรวจ	๖๕
๓๔ การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพเกษตรกร	๖๖
๓๕ การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพแพทย์	๖๗
๓๖ การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพครู	๖๘
๓๗ การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพเกษตรกร	๖๙
๓๘ การเปรียบเทียบการให้ระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนักบัญชี	๗๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๓๙ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพพยาบาล	๗๔
๔๐ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพวิศวกร	๗๕
๔๑ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพพนักงานเมือง	๗๖
๔๒ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพตำรวจ	๗๗
๔๓ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพเภสัชกร	๗๘
๔๔ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพแพทย์	๗๙
๔๕ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพครู	๘๐
๔๖ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพเกษตรกร	๘๑
๔๗ การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพพนักงานรัฐ	๘๒

ตารางในภาคผนวก ข.

๑. อาชีพกับความต้องการของสังคมจัดโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนั้น ๆ	๑๑๔
๒. อาชีพกับความมีเกียรติในสังคมจัดโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนั้น ๆ	๑๑๕
๓. อาชีพกับความมีรายได้จัดโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนั้น ๆ	๑๑๖
๔. อาชีพของบิดามารดาและคุณครูของนักเรียน	๑๑๗

สารบัญแนบภูมิ

แนบภูมิที่	หน้า
๑	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญด้านคุณค่าทางสังคม ๔๕
๒	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญด้านความมุ่งหวังของครอบครัว . . ๔๖
๓	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญด้านผลประโยชน์ของอาชีพ ๔๗
๔	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญด้านคุณค่าทางเศรษฐกิจ ๔๘
๕	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน . . ๔๘
๖	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญด้านกรถือคนตามอย่างในทาง อาชีพ ๕๐
๗	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญด้านความสามารถในการเรียน . . ๕๑